

Asia: VN/7090/2024

Lausuntopyyntö pohjavesien suojeluun myönnettävästä valtionavustusasetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luke kiittää Ympäristöministeriötä mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston asetusluonnoksesta pohjaveden suojeluun myönnettävästä valtionavustuksesta ja siihen liittyvästä perustelumuistiosta. Luke keskittyy lausunnossaan huomioimaan mahdollisia vaikutuksia toimialansa elinkeinoihin ja pääasiassa maa- ja metsätalouteen.

Perustelumuistiossa käy ilmi, että uusi avustus on ensisijaisesti ajateltu kohdennettavan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien tekemiseen ja pohjavesialueilla sijaitsevien jälkihoitamattomien soranottoalueiden kunnostamiseen. Jälkihoitamattomia vanhoja soranottoalueita on ympäristöhallinnon selvitysten mukaan paljon eri puolella Suomea Suomea ja selvityksiä ja toimia niihin liittyen tarvitaan, esimerkiksi Länsi-Suomessa niitä arvioitiin v. 2009 olevan noin kolmannes kartoitetuista alueista (Länsi-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 5/2009). Uusia tukimuotoja perustettaessa olisi kuitenkin huomioitava, ettei sen seurauksena toiminnanharjoittajan jälkihoitamattomuus yleisty myös toiminnassa olevilla maanottoalueilla ja jälkihoidon kustannukset siirry yhteiskunnan maksettavaksi.

Asetusluonnoksen 4 §:ssä kerrotaan avustettavien hankkeiden perusteista ja kohdassa 2 perusteena on että hanke parantaa ja ylläpitää pohjaveden tilaa ja kohdassa 3 perusteena on pohjaveden riskienhallinnan edistäminen. Ovatko perusteet sellaisia, että uudella tuella voisi maanomistaja teettää myös tarkempia pohjavesialueen maaperän ominaisuuksiin liittyviä ja geologisia selvityksiä tai pohjaveden kertymiseen ja kulkeutumiseen liittyviä veden määrällisiä ja laadullisia mallinnuksia, joilla voisi olla vaikutusta pohjavesien suojelun edistämiseksi? Edellä mainituille selvityksille olisi maanomistajilla tarvetta esimerkiksi kunnostusojituksen vaikutusten arvioinnissa, niitä tehdään tarvettaan vähemmän juuri puutteellisten pohjavesivaikutusarviointien takia. Myös maataloudessa tarkemmilla maaeräselvityksillä, mm. eläinten jaloittelualueiden tarkoituksenmukaisen sijoittuminen, olisi tarvetta. Luke pitää tärkeänä sitä, että uusilla valtioin tuilla edistetään monipuolisesti eri elinkeinoja lisäämällä tietopohjaa toiminnan harjoittamisen pullonkauloiksi osoittautuneiden säädös- ja lakipykälien tulkinnessa.

Lausunnon valmistelijat:

Ryhmäpäällikkö Sirpa Piirainen ja erikoistutkija Antti-Jussi Lindroos

Piirainen Sirpa
Luonnonvarakeskus - Luonnonvarat